

19.08.2014

Lsp/1

1

Pyöräilyn seurantasuunnitelman tilannekatsaus (a-asia)

HEL 2014-009824 T 08 00 00

Hankenro 0911_17

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi pyöräilyn seurantasuunnitelman ja hyväksyä sen ohjeellisena seurannan toteuttamisen pohjaksi.

Tiivistelmä

Pyöräilyn seurantasuunnitelmassa on määritelty indikaattorit, jotka perustuvat pyöräilyn edistämishjelmaan. Pyöräilyn seurantasuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteet sekä seurannalle edistämishjelmassa asetetut vaatimukset kansainvälisiä esimerkkejä hyödyntäen. Kattava seuranta on tärkeä kokonaisvaltaisen pyöräilyn edistämistyön lähtökohta. Pyöräilyn nostaessa asemaansa merkittävänä ja liikennejärjestelmän kannalta toivottavana liikennemuotona on tarkoituksenmukaista lisätä pyöräilyn tutkimusta ja seuranta lähemmäs vahvemmin resursoitua autoliikenteen tutkimuksen tasoa.

Seurantasuunnitelmassa määriteltyjä osakokonaisuuksia ovat pyöräilykatsaus, pyöräilybarometri, kaupungin toiminnan vaikuttavuuden seuranta sekä pyöräilyn laskennat. Pyöräilykatsaus viestii pyöräilytietoa kaupunkilaisille ja päättäjille sekä seuraa mittareiden arvojen kehitystä ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Barometri keskittyy koetun laadun mittaamiseen sekä taustatiedon hankkimiseen pyöräilevistä kaupunkilaisista. Kaupungin toiminnan vaikuttavuuden seuranta havainnoi toteutunutta laatua suunnittelussa ja palvelee asiantuntijoita sekä raportointitarvetta päättäjille. Nämä kolme uutta seurannan osakokonaisuutta muodostavat yhdessä pyöräilyn laskentojen kanssa seurantasuunnitelman, joka seuraa pyöräilyolojen kehitystä ja pyöräilyn edistämisen etenemistä Helsingissä sekä viestii seurantatietoa kohderyhmille sen vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Esittelijän perustelut

Tausta ja tavoitteet

Kaupunginhallitus hyväksyi 27.1.2014 pyöräilyn edistämishjelman. Edistämishjelmassa nousi esille tarve pyöräilyn systemaattiselle

seurannalle. Myös Helsingin kaupungin strategiassa vuosille 2013–2016 on asetettu pyöräilyaiheisia tavoitteita. Asetettuja tavoitteita tulee seurata sopivilla indikaattoreilla.

Seurantatietoa tarvitaan suunnittelussa, päätöksenteossa ja viestinnässä, joiden kautta seuranta tukee pyöräilyn edistämistä. Pyöräilyn edistämisen perimmäisiä syitä ovat positiiviset liikenteelliset, terveydelliset, taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset. Tällä on edelleen kaupungin elinvoimaisuutta ja asukkaiden terveyttä edistävää vaikutusta.

Pyöräilyn seurantasuunnitelman osia ovat pyöräilykatsaus, pyöräilybarometri, kaupungin toiminnan vaikuttavuuden seuranta ja pyöräilyn laskennat. Pyöräilykatsaus on pääasiallinen pyöräilyn seurantatietoa esittelevä tietolahde ja julkaisu. Pyöräilykatsaus - julkaisussa esitellään barometrin tulokset, pyöräilyn avainluvut, asetetut tavoitteet sekä muuta pyöräilyaiheista yleistietoa. Julkaisu palvelee pääasiassa kaupunkilaisia ja päättäjiä, mutta tarjoaa katsauksen pyöräilyolojen kehittymiseen myös suunnittelijoille, virkamiehille sekä kaupungin ulkopuolisille asiasta kiinnostuneille. Tavoitteena on pyöräilyn arvostuksen ja tietoisuuden lisääminen pääasiallisten kohderyhmien keskuudessa.

Pyöräilybarometri mittaa erityisesti pyöräilyssä koettua laatua. Barometrin kysymykset keskittyvät pyöräilyn laatuun erityisesti infrastruktuurissa ja palveluissa. Pyöräilybarometrin osana hankitaan taustatietoa kaupunkilaisista. Taustatiedolla on tärkeä rooli myös Helsingissä ajankohtaisen pyöräilyviestinnän ja -markkinoinnin kehittämisen kannalta.

Kaupungin toiminnan vaikuttavuuden seuranta keskittyy pyöräilyn edistämishjelman osa-alueiden ja toimenpiteiden monitoroimiseen sekä edistämishjelmassa määriteltyjen tavoitteiden seuraamiseen.

Pyöräilyn laskentojen kattavuutta kehitetään siten, että pyöräilyn laskentatieto on uskottavasti vertailtavissa ja esiteltävissä samassa yhteydessä muiden kulkumuotojen laskentatietojen kanssa.

Seurantasuunnitelma ja siitä avoin viestintä luo erilaisia mahdollisuuksia pyöräilyn edistämiseksi. Viestinnällä tahdetaan seurantatiedon tehokkaaseen valittamiseen kohderyhmille. Seurannasta saatavia tuloksia voidaan hyödyntää argumentoinnissa ja päätöksenteossa, jolloin luodaan aiempaa paremmat mahdollisuudet vaikuttavan, paikallisen tiedon tarjoamiselle ja pyöräilyn puolesta puhumiselle osana julkista keskustelua. Seurannasta saatujen tietojen perusteella on myös mahdollista puuttua havaittuihin epäkohtiin ja asettaa tavoitteita uudelleen.

Aikataulu ja jatkotyöt

Pyöräilyn seurantasuunnitelman aikataulu rakentuu paaosin kahden vuoden seurantasyklille. Parittomina vuosina julkaistavan pyöräilykatsauksen avulla viestitään kaupunkilaisille keskeiset seurannan tulokset sekä tärkein pyöräilyaiheinen perustieto. Pyöräilybarometri sekä kaupungin toiminnan vaikuttavuuden seuranta toteutetaan parillisina vuosina. Talloin esimerkiksi kolmen perakkaisen seurantakierroksen aikana saadaan seurattua pyöräilyolojen kehityksessä tapahtuneita olennaisia muutoksia. Kuuden vuoden aikana (kolme seurantakierrosta) tapahtuvat muutokset indikoivat jo pidemmän aikavalin kehityssuuntaa. Poikkeuksen kahden vuoden seurantasykliin muodostavat pyörälaskennat, jotka toteutetaan ja esitellään vuosittain.

Ensimmäinen pyöräilybarometri -kysely toteutetaan syksyllä 2014 ja barometriraportti valmistuu tammikuussa 2015. Syksyn 2014 aikana laaditaan myös ensimmäinen kaupungin toiminnan vaikuttavuuden seurantaraportti.

Ensimmäinen pyöräilykatsaus on tavoitteena toteuttaa keväällä 2015. Pyöräilykatsauksen aloittamisvaiheessa laaditaan myös viestintäsuunnitelma siitä, miten julkistettavia pyöräilyn seurantatietoja seuraavan kahden vuoden aikana käytetään.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Reetta Keisanen, liikennesuunnittelija, puhelin: 310 37017
reetta.keisanen(a)hel.fi
Tuija Hellman, liikennetutkija, puhelin: 310 37161
tuija.hellman(a)hel.fi
Hanna Strömmer, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37106
hanna.strommer(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Seuranta osana kokonaisvaltaista pyöräilyn edistämistä Helsingissä, Risto Kujanpään diplomityö